

3. VOORLEZEN EN VERTELLEN

1. INLEIDING

Beste leerkracht,

Je organiseert een oudergroep over de taalontwikkeling van kinderen, meer specifiek over taalstimulering aan de hand van boeken? Je wil je ouders tonen wat de school hier rond doet en je wil hen motiveren om zelf ook actief de taal/talen van hun kind te stimuleren? Je zoekt hapklaar materiaal, uitgeteste methodieken en een gebruiksklare presentatie? Goed nieuws, je bent aan het juiste adres.

De Schoolbrug ondersteunt in haar samenwerkingsscholen oudergroepen over dit thema. Heb je geen samenwerking met De Schoolbrug? Geen probleem, we delen met plezier het materiaal en alle tips met jou.

Maak eerst uit wat je doelen, je doelgroep, je troeven en je kader zijn. Hoeveel tijd heb je? Wil je een reeks van oudergroepen opzetten of één sessie? Wat zijn de noden en vragen die leven bij de ouders? Welke onderdelen zouden zij interessant vinden? Gaan jullie gericht uitnodigen of bereiden jullie je voor op een zeer heterogene groep? Is je doel dat ouders thuis een positief (voor-)leesklimaat creëren of wil je hen op je school betrekken als voorleesambassadeurs? Vind je de toeleiding naar de bibliotheek essentieel of bewaar je dit voor later?

In het document in de bijlage vind je een **inhoudelijke checklist** om je focus helder te krijgen.

Uit ervaring weten we dat een gedragen visie op meertaligheid een must is. Hoe meer je team de meerwaarde van thuistalen erkent en je school een beleid heeft rond de synergie tussen de taalverwerving Nederlands en de thuistalen van je leerlingen, hoe beter deze oudergroep haar doelen kan waarmaken. Wil je eerst je visie verder ontwikkelen? Stuur je vraag naar het Team Schoolontwikkeling (schoolontwikkeling@antwerpen.be) van het Onderwijsnetwerk Antwerpen. Zij verhelderen je vraag samen met jou en zoeken de meest geschikte partner om tegemoet te komen aan deze ondersteuningsnood.

Oké, je kan bouwen op een gedragen visie en je weet welke inhoudelijke focus voorop staat, dan kan je puzzelen met de basispresentatie en een aantal uitbreidingsonderdelen.

Hierbij vind je **de basispresentatie**. Vergeet zeker niet de notities bij elke slide te bekijken. Hierin verklappen we welke info je kan meegeven en wat de meerwaarde van dit onderdeel is. Je hebt dus sowieso een beamer en projectiemogelijkheid nodig. De andere benodigheden vind je in onderstaande tabel.

Tot slot willen we je oudergroep(en) alle slaagkansen bieden met de **praktische checklist** in de bijlage. Zo weet je zeker dat je niets vergeten bent. Veel succes!

2. INHOUDELIJKE CHECKLIST

1. DOELEN EN VISIE

Bepalen van je doelen en hierbij rekening houden met signalen, noden en feedback van leerkrachten en ouders: Deze doelen kunnen zijn:

Op schoolniveau

- De school krijgt inzicht in hoe ouders staan tegenover lezen en voorlezen.
- De school krijgt inzicht in hoe ouders staan tegenover meertaligheid (hebben ze het idee dat ze moeten voorlezen of vertellen in het Nederlands?)
- De school krijgt inzicht in de drempels en moeilijkheden die ze ervaren om hun kinderen aan het lezen te krijgen.
- De school krijgt inzicht in de drempels en moeilijkheden die ouders ervaren om boeken te kopen of te ontlenen van de schoolbib of de bib in de buurt.
- De school ontdekt de aanwezige capaciteiten bij ouders om voor te lezen, te vertellen,...in het Nederlands of in de thuistaal.
- De school weet zijn visie over meertaligheid en taalontwikkeling over te brengen op de aanwezige ouders.
- De school weet zijn eigen aanbod en uitleensysteem over te brengen aan de ouders.
- De school is attent op kansen om enthousiaste ouders in te zetten op de school als de mogelijkheid zich voordoet.

225

Op ouderniveau

- Ouders kennen de voordelen van (voor)lezen en zijn overtuigd van de meerwaarde ervan.
- Ouders zien in dat ook voorlezen in de thuistaal positief is voor de taalontwikkeling van hun kind (ook voor het leren van het Nederlands).
- Ouders realiseren zich dat je zelf geen Nederlands hoeft te spreken, of niet (vlot) moet kunnen lezen om toch aan de slag te gaan met boeken.
- Ouders zien meertaligheid meer als troef dan als probleem.
- Ouders krijgen tips en handvaten om een goed boek te kiezen op maat van hun kind.
- Ouders kunnen zich een beeld vormen van hoe je interactief voorleest of vertelt.
- Ouders krijgen tips en handvaten om hun kind te stimuleren om te lezen of met boekjes aan de slag te gaan.
- Ouders ontdekken dat er ook digitale voorleesmogelijkheden zijn.
- Ouders weten wat het aanbod van de school is en hoe je er gebruik van maakt.
- Ouders weten waar ze materiaal kunnen ontlenen en hoe ermee om te gaan.

Als je ervoor kiest om breed uit te nodigen, zijn je doelen voor alle ouders hetzelfde?





2. DOELGROEP

- Doelgroep bepalen en beslissen of je selectief dan wel breed uitnodigt.
- Inschatting maken van het taalniveau Nederlands en de alfabetiseringsgraad zowel in het Nederlands als in de eigen moedertaal.
- Overzicht maken van thuistalen in de gezinnen.
- Nagaan of ouders al gebruik maken van bestaand boekenaanbod van de school of van externe partners zoals de bibliotheek. Nagaan wat hierbij de mogelijke drempels zijn.
- Bepalen of kinderen een deel van de oudergroep aanwezig zijn om samen te oefenen.
- Resultaten van eventuele ouderbevraging raadplegen. Eventueel via leerkrachten kleine ouderbevraging organiseren om noden en vragen rond dit thema in kaart te brengen.
- Nadenken over hoe je een grote diversiteit in voorkennis, (taal-)competenties en ervaring met het thema onder de deelnemers wil opvangen.

3. KADER

- Keuze tussen één oudergroep over dit thema of een reeks. De basispresentatie is vrij uitgebreid. Bepaal vooraf of dit haalbaar is binnen een tijdspad van twee uur. Afhankelijk van je vooropgesteld doel kan je dit ook spreiden over meerdere sessies of een selectie maken van de slides.
- Bepalen hoeveel tijd er is en hoe je de oudergroep wil opbouwen.
- Knippen en plakken met methodieken uit de standaard oudergroep en uitbreidingsonderdelen die De Schoolbrug ter beschikking stelt via de materialenbank.

226

4. BESCHIKBARE TROEVEN

- Selecteren van eigen relevante projecten, materialen en werkvormen van de school om te presenteren.
 - Samen met collega's bepalen welk kwalitatief materiaal beschikbaar is op school.
 - Format bedenken voor een leuke en interactieve terugkoppeling van de oudergroep aan het volledige team.
 - Eventueel uitleensysteem spelmateriaal en boeken voor ouders opfrissen.
 - Indien mogelijk koppeling oudergroep aan een doemoment in één of meerdere klassen.
 - Welke collega's krijg je warm om hieraan te laten meewerken op basis van hun interesses en talenten? Hou hiermee rekening bij de taakverdeling.
 - Zijn er partners waarmee je kan samenwerken? Zoals bijvoorbeeld een bibliotheek, een voorlezer, een expert in jeugdboeken of iemand met veel achtergrond in taalontwikkeling?
 - Inzetten van studenten: spelmateriaal verzamelen, bedenken en ontwikkelen, ouders uitnodigen, een groepje ouders begeleiden, vereenvoudigen van de speluitleg met pictogrammen, onthaal, actieve rol opnemen tijdens de oudergroep, ...
 - Organiseer je leessessies of talige prikkels op school met studenten of vrijwilligers onder de middag of staat dit binnenkort gepland? Dan is dit een gelegenheid om ouders uit te nodigen om mee te lezen, te spelen of mee te begeleiden.
 - Biedt deze ouderbijeenkomst mogelijkheden om ouders te motiveren om zich in te zetten voor een lees- of taalinitiatief op school zoals bijvoorbeeld een meertalig voorleesmoment?
- 

3. HET VERLOOP

OPBOUW OUDERBIJEENKOMST :

INHOUD	METHODIEK	SLIDE	BENODIGDHEDEN	+/- DUUR
Herinneringen op- halen aan sprookjes, volksverhalen en er- varingen met verhalen en liedjes uit de eigen kindertijd	Ijsbreker vanuit ieders persoonlijke ervaring	1	/	5'
Waarom taal- stimulering?	Foto's en voorbeelden	2-7	Extra voorbeeldmateriaal	5'
Meningen en drempels detecteren bij kinder- boeken, voorlezen en meertaligheid	Stellingenspel	8-14	Evenveel rode en groene kaartjes als deelnemende ouders	15'
Iedereen kan de taal van zijn of haar kind stimuleren met boek- jes	Uitleg + belang ervan onderstrepen	15-17	/	2'
Geschikte boeken kiezen	Voorstelling opties Zoekopdrachten boeken voor (fictieve of eigen) kinderen Voorbeeldboeken	18-24	Voorbeeldboeken: woor- deloos, meertalig, in het Nederlands, anderstalig Voorbeeldboeken: makke- lijker tot moeilijk Voor- beeldboeken voor zoek- opdrachten	10' à 15'
Interactief voorlezen voorbeeld en samen oefenen	Goed voorbeeld versus slecht voorbeeld	25-36	Ouder of collega die goed voorbeeld wil geven in voorkeurstaal. Eigen voorleesboek voor slecht voorbeeld.	15' à 20'
Taalstimulering thuis praktisch	Aanwijzen geschikte voorleesplekken. Stellingenspel. Hulpmiddelen en stoor- zenders.	37- 42	Evenveel rode en groene kaartjes als deelnemende ouders	20'

Drempels en angsten overwinnen	Drempels benoemen Concrete tips en oplossingen	43- 57	Grote tekstballonnen met mogelijke drempels + 1 blanco. Aangepaste slide met goedkope of gratis opties in de buurt van de school (zie presentatie)	10'
Uitgebreid aanbod boeken	Snuffeltafel met verschillende soorten, thema's en stijlen	58- 62	Tafel met divers aanbod boeken	5'



4. PRAKTISCHE CHECKLIST

1. UITNODIGING

- Stem de kanalen om uit te nodigen af op de ouders die je wil bereiken. Bijvoorbeeld Whatsapp, telefonisch, een brief, een flyer, de agenda van de leerlingen of ouders aanspreken aan de schoolpoort.
- Collega's inschakelen om deze uitnodiging te verspreiden.
- Aangepaste communicatie bedenken voor ouders met een beperkt taalniveau Nederlands en/of een beperkte alfabetiseringsgraad. Zorg ervoor dat er visuele ondersteuning (iconen en foto's) is voor je tekst en hou rekening met de regels van "Klare Taal"*. Beperk de tekst. Mondelinge uitnodiging via een bekend gezicht op school werkt het beste. Als je digitaal wil werken, is Whatsapp een goed idee. Het is gratis voor ouders. Je kan met symbolen en emoticons tonen wat het thema is en je kan ook een foto doorsturen ter verduidelijking. Een voicebericht is een goed idee voor ouders die niet kunnen lezen in het Nederland.
- Voorkomen dat ouders op de dag zelf afhaken. Dit kan door de dag ervoor een reminder te sturen via Whatsapp of 's ochtends aan de schoolpoort ouders nogmaals aan te spreken.

2. MATERIAAL

- Verzamel tijdig geschikte materialen uit jullie school- en klasbibliotheken. Maak een lijstje met wat je meenam zodat het terug op de juiste plek in de juiste klas geraakt.
- Zorg ervoor dat er ook anderstalige, meertalige en woordeloze materialen op je snuffeltafel prijken. Ook luister-boeken, boeken met cd en verschillende soorten boeken zijn een must. Heb je dit niet alles op school? Vraag tijdig een pakket aan in je lokale bibliotheek. Je houdt deze best gescheiden van jullie schoolboeken.
- Mogen ouders ook boeken ontlenen? Je registratiesysteem voor ontlening heb je dan best bij de hand. Ouders die gemotiveerd zijn om het te proberen, kan je best meteen met leuk materiaal huiswaarts laten keren.

3. PRAKTISCH

- Regel indien mogelijk opvang voor baby's en peuters zodat de ouder zich kan concentreren op de oudergroep.
- Een speelhoek en/of extra speelgoed voor deze kleine broertjes of zusjes zijn een goed idee.
- Reserveer een beamer, laptop en een ruimte.
- Schakel collega's in voor hulp bij de opstelling, het klaarzetten van koffie en thee, de werving op de dag zelf aan de schoolpoort, de toeleiding van ouders naar het lokaal, etc..
- Druk een lijst af met de namen van de ouders die jullie uitgenodigd hebben. Zo kan je aanwezigheden aanduiden en heb je de gegevens (leeftijd, klas) van de kinderen als geheugensteuntje.

4. OMGEVING EN OPSTELLING

- Het lokaal en de weg er naartoe aanduiden voor ouders. Zorg ervoor dat ze het makkelijk kunnen vinden.
- Maak het lokaal uitnodigend. Ga voor een gezellige, informele en laagdrempelige opstelling. Bijvoorbeeld door stoelen in een U-vorm te zetten of tafeltjes verspreid over de ruimte met enkele stoelen errond.
- Stal je voorbeeldboeken uitnodigend en aantrekkelijk uit. Niet ergens in een hoek van het lokaal, maar op een plaats waar ouders reeds bij het binnenkomen passeren. Zo wordt hun aandacht van bij het begin op het materiaal gevestigd.
- Hang foto's op van voorleesmomenten in de klas, voorleesjuffen of – meesters of lezende leerlingen.
- Denk na over hoe voorbeeldvoorleesmomenten passen in de ruimte of over hoe de verplaatsing vlot kan verlopen. Zal dit plaatsvinden in deze ruimte of verplaatsen jullie je naar een klas om daar een voorleesmoment te observeren?
-

5. WARME WELKOM

- Bied koffie, thee, water en een koekje aan. Zo merken ouders dat ze welkom zijn.
- Spreek af met collega's wie de ouders mee ontvangt en wie het welkomstwoordje doet. De ouders bedanken voor hun komst zet meteen de toon.
- Eventueel ouders aanspreken die kunnen fungeren als brugfiguur om andere ouders mee op sleeptouw te nemen.

**Meer informatie over Klare Taal vind je op www.diversiteitspraktijk.be*

